

ΓΡΑΦΕΙΑ
ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΕΝ ΤΗ ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ
«ΠΑΤΡΙΩΝ»
ΟΔΟΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ 3 Α
ΤΗΛΕΦ. 582

ΤΑ ΠΑΤΡΙΑ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΜΥΝΗΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΕΚΤΥΠΟΥΤΑΙ
ΕΙΣ 20,000

ΑΝΤΙΤΥΠΩΝ
ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ

ΔΩΡΕΑΝ

* Εκδιδόμενον τῇ ἐπιμελείᾳ ἐπιτροπῆς ἐκ τῶν κ. κ. Γ. Ν. Χατζιδάκι, Κ. Γ. Ζησίου καὶ Ι. Μ. Δαμβέργου διευθυνόντος.

Η ΠΑΤΡΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

Ἦτο ἄλλοτε πολὺ μεγαλυτέρα παρ' ὅσον εἶναι τώρα ἡ πατρικὴ δύναμις καὶ εὐθύνη, ἀλλ' οἱ ὅροι τῆς ζωῆς καὶ τὸ ρεῦμα τῶν νέων ἰδεῶν ἐπέβαλον εἰς τὸν πατέρα νὰ παραχωρήσῃ μέρος αὐτῶν εἰς τὴν μητέρα. Ἐὰν ὁ καταμερισμὸς οὗτος ἐγένετο σαφὴς καὶ λογιζόμενος ἴσως θ' ἀπετέλει βῆμα εὐλογημένης προόδου, διότι θὰ ἡλάττου τὰ βάρη τοῦ πατρὸς καὶ θὰ ἔδιδεν εἰς τὴν μητέρα ἀπαρχὴν τῆς δυνάμεως, ἥτις ἀπὸ Θεοῦ τῇ ἀνήκει, ἀλλ' ἦν οἱ ἄνδρες ἄνθρωποι τὴν ἐστέρησαν.

Ἀφῆθησαν ὅμως τόσον ἀόριστα καὶ συγκεχυμένα τὰ ὅρια τῶν καθηκόντων τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς, ὥστε καὶ τοῦτου ἡ δύναμις ἐχαλαρώθη καὶ τῆς μητρὸς πολὺ ὀλίγον, μὰ τὴν ἀλήθειαν, ἐνισχύθη. Ἐκρημνίσθη μὲ ἄλλους λόγους εἰς Θεὸς χωρὶς νὰ ἀναστυλωθῇ ἕτερος.

Ἀμφιβάλλομεν ἂν αἱ περὶ δικαιωμάτων ἐκλογῆς οἴκου, ὑπηρεσίας, ἐνδύματος ἢ ὀψωνίων συμφωνίαι μεταξὺ συζύγων καθηρτίσθωσαν μετὰ τόσης ἀμελείας καὶ ἀδιαφορίας μεθ' ὅσης συνετάχθη ὁ ἄγραφος κανονισμὸς τῶν ἀπέναντι τοῦ τέκνου ἢ τῶν τέκνων εὐθυνῶν ἀμφοτέρων. Τοῦλάχιστον ὅλα τὰ φαινόμενα ἀποδεικνύουσι τὴν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ οἰκογενεῖᾳ γέννησιν καὶ καλλιέργειαν τῆς ἀπειθαρχίας ἐκείνης, ἥτις μετὰ τὴν διασάλευσιν τοῦ οἴκου ἐξέρχεται κατόπιν ἀνόπλου εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ ἐπιβουλεύεται τοὺς νόμους καὶ ὑπονομεύει τὸ κράτος ἐν πάσῃ ὥρᾳ καὶ περιστάσει.

Ἀκριβῶς ἡ ἑλλειψὶς πειθαρχίας ἐν τῷ οἴκῳ, ἀποδεικνύουσα ἑλλειψὶν κρατούσης καὶ συκρατούσης δυνάμεως, πείθει ἡμᾶς ὅτι σκιώδης καὶ ἀμυδρὰ εἶναι ἡ ἐν αὐτῷ συνείδησις τῶν καθηκόντων καὶ τῆς εὐθύνης.

Ἀλλὰ πῶς νὰ συμβιβάσωμεν πάντα ταῦτα μὲ τὴν ἀναμφισβήτητον ἑλληνικὴν φιλοστοργίαν καὶ τοὺς ἀδελφάντους δεσμούς, δι' οὓς περιώνυμος εἶναι καὶ φημί; Πῶς ἄλλως ἢ ζεταὶ πανταχοῦ ἡ ἑλληνικὴ οἰκογένεια; Πῶς ἄλλως ἢ διὰ τῆς τυφλότητος τῆς στοργῆς καὶ τῆς πλήρους ἀγνοίας τῶν ἐπιβαλλομένων εἰς τοὺς γονεῖς καθηκόντων;

Πάσης τοιαύτης ἀπορίας τὴν λύσιν ὀφείλομεν νὰ ζητήσωμεν ἀπὸ τοῦ Σχολείου, διὰ τοῦ ὁποίου ἡ Πολιτεία ἀνέλαβε νὰ κανονίσῃ τὰ πρὸς αὐτὴν καὶ τὰ πρὸς ἡμᾶς ἀνέλαβε νὰ κανονίσῃ. Ἀλλὰ κανονίζονται τὰ καθήκοντα αὐτοὺς καθήκοντα. καὶ αἱ εὐθύναι διὰ μόνων τῶν γνώσεων, δι' ὧν προσπαθῇ αὕτη νὰ πληρώσῃ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν; Ἔως πότε θὰ στερούμεθα διδασκάλων πληρούντων, τὰς καρδίας μὲ τὰ εὐγενῆ ἐκεῖνα συναισθήματα, ἅτινα ἐθεμελίωσαν ἀρχαῖη κατὰ τοσοῦτων καταιγίδων τὸν Ἑλληνικὸν οἶκον; Ἔως ὅτου τὰ προσόντα τοῦ διδασκάλου θὰ μετρῶνται μὲ τὸν πῆχυν τῶν γνώσεων καὶ ὄχι μὲ τὸ μέτρον τῆς ψυχῆς.

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Κυριακὴ Δεκάτη ἑκτῇ.

(Ματθ. 14—30).

Κείμενον

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην. Ἄνθρωπός τις¹ ἀποδηῶν ἐκάλεσε τοὺς ἰδίους δούλους καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, καὶ ὃ μὲν ἔδωκε πέντε² τάλαντα, ὃ δὲ δύο, ὃ δὲ ἓν, ἐκάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δυνάμιν, καὶ ἀπεδήμησεν εὐθέως. πορευθεὶς δὲ ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν εἰργάσατο³ ἐν αὐτοῖς καὶ ἐποίησεν ἄλλα πέντε τάλαντα. ὡσαύτως καὶ ὁ τὰ δύο. ὁ δὲ τὸ ἓν λαβὼν, ἀπελθὼν⁴ ὤρυξεν ἐν τῇ γῇ καὶ⁵ ἀπέκρυψε τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ. μετὰ δὲ χρόνον πολλὸν ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων ἐκείνων καὶ συναίρει⁶ λόγον μετ' αὐτῶν. Καὶ προσελθὼν ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν προσήνεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα λέγων· κύριε, πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρδισα⁷ ἐπ' αὐτοῖς. ἔφη δὲ αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ! ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἰσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὰ δύο τάλαντα λαβὼν εἶπε· κύριε, δύο τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε ἄλλα δύο τάλαντα ἐκέρδισα ἐπ' αὐτοῖς. ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ! ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἰσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ ἓν τάλαντον εἰληφώς εἶπε· κύριε ἔγνων σε ὅτι σκληρὸς εἶ ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου οὐκ ἔσπειρας, καὶ συνάγων ὅθεν οὐ διεσκορπίσας· καὶ φοβηθεὶς ἀπελθὼν ἔκρυψε τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῇ· ἴδε ἔχεις τὸ σόν. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ· πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρέ! ἤδεις ὅτι θερίζω ὅπου οὐκ ἔσπειρα καὶ συνάγω ὅθεν οὐ διεσκορπίσα· ἔδει οὖν σε βαλεῖν τὸ ἀργύριόν μου⁸ τοῖς τραπεζίταις! καὶ ἐλθὼν ἐγώ, ἐκομισάμην, ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ. ἄρατε οὖν ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον καὶ δότε τῷ ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα. τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθήσεται καὶ περισσευθήσεται, ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ, καὶ τὸν ἀχρεῖον δούλον ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τῶν ἐξώτερων· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. Ταῦτα λέγων ἐφώνει, Ὁ ἔχων ὧτα ἀκούειν ἀκουέτω.

Σημειώσεις.

1) Ἀποδηῶν = ἑτοιμος εἰς ἀποδημίαν. 2) Τάλαντα = νόμισμα ἔχον διάφορον ἄξιν κατὰ τοὺς διαφόρους τόπους καὶ καιροὺς τῆς ἀρχαιότητος — συνήθως 6 χιλ. δραχμῶν. 3) Ἐν αὐτοῖς = τὸ μέσον δι' οὗ εἰργάσθη. 4) Ὦρυξεν = κατέκρυψεν ἐν τῇ γῇ. 5) ἀπέκρυψε = κατέστησεν ἀόρατον, ἀχρησιμοποίητον. 6) Συνάγει λόγον = λαμβάνει λογαριασμὸν. 7) Ἐπ' αὐτοῖς = πρὸς τοῖς δοθεῖσι. 8) Τοῖς τραπεζίταις = ἐνταῦθα οἱ ἐπὶ τόκῳ δανειζόμενοι ἢ δεχόμενοι ἐπὶ τόκῳ καταθέσεις. — 9) Ἡ δὲ βολὴ ἀφορᾷ τοὺς Χριστιανοὺς καὶ τὰ ἐνὶ ἐκάστῳ αὐτῶν διδόμενα χαρίσματα, ἅτινα ἕκαστος ὀφείλει χρησιμοποιοῦν ν' αὐξήσῃ.

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΣ ΑΓΩΝ

Ἐκ τῆς Β', πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολῆς ΣΤ'. 1—10.

Λαβὼν ἀφορμὴν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος νὰ περιγράψῃ πρὸς τοὺς Κορινθίους τὸ ἐν μέσῳ μεγάλων δυσχερειῶν διεξαγόμενον Ἀποστολικὸν ἔργον καὶ παραστήσας τὴν πεποιθήσιν αὐτοῦ ὅτι θ' ἔξωιθῇ τῆς αἰωνίου ζωῆς εἶπεν ὅτι δὲν φοβεῖται τὴν μέλλουσαν κρίσιν. Ἀγωνίζεται εἰλικρινῶς, χάριν τῶν Κορινθίων καὶ λοιπῶν πιστῶν, μιμούμενος τὸν Χριστόν, τὸν ὑπὲρ πάντων ἀποθανόντα. Ἐπὶ τούτου στηρίζει τὴν προτροπὴν αὐτοῦ ὅπως οἱ Χριστιανοὶ ἔωσι νέαν ζωὴν, εἰρηνευόντες πρὸς τὸν θεόν, διότι διὰ τὴν εἰρηνεύσιν καὶ τὴν καταλλαγὴν ὑπέστη τὴν σταυρικὴν θυσίαν ὁ Ἰησοῦς.

Ὅθεν προτρύπει τοὺς Κορινθίους νὰ μὴ ἀπορρίψωσι τὴν
δοθεῖσαν εἰς αὐτοὺς χάριν καὶ μὴ ἀφήσωσι τὴν κατὰλληλον
πρὸς σωτηρίαν εὐκαιρίαν, προσάγων πρὸς τοῦτο σχετικὰς τῆς
Π. Διαθήκης ῥήσεις. Θεωρῶν δ' ἑαυτὸν ὡς συνεργὸν τῶν πι-
στῶν, εἰς σωτηρίαν αὐτῶν, περιγράφει τὸ ἐκ πάσης ἀπόψεως
ἄμεμπτον Ἀποστολικὸν ἔργον του. Οὐδεμίαν παρεῖχεν ἀφορ-
μὴν κατηγορίας κατὰ τοῦ ἔργου του, ἐν παντὶ παρουσίασεν
ἑαυτὸν ὡς λειτουργὸν καὶ ὑπηρετὴν τοῦ θεοῦ, ἐν πολλῇ ὑπο-
μονῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν στενοχωρίαις, ἐν πληγαῖς,
ἐν φυλακαῖς, ἐν διωγμοῖς, ἐν κόποις, ἐν ἀγρυπνίαις, ἐν νη-
στείαις ἐν ἀγνότητι, ἐν γνώσει τῶν θείων ἀληθειῶν, ἐν μα-
κροθυμίᾳ πρὸς τοὺς ξένους, ἐν χρηστότητι πρὸς τοὺς οἰκείους,
ἐν εὐαρεστίᾳ τοῦ ἀγίου Πνεύματος, ἣ ἐν περιστάσει τῶν διω-
ρημάτων τοῦ ἀγίου Πνεύματος, ἐν ἀγάπῃ ἀνυποκρίτως, ἐν
ἀληθείᾳ καὶ εὐκρινεῖ κηρύγματι. Πάντα ταῦτα κατῴρθου
διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ θεοῦ, ἐκδηλουμένης ἐν ταῖς ἀνθρωπί-
ναις ἀδυναμίαις.

Ὡς ὅπλα πρὸς τὸν μέγιστον τοῦτον ἀγῶνα μετεχειρίζετο ὁ Παῦλος τὰ τῆς δικαιοσύνης ὅπλα, ἀτὰ δεξιὰ καὶ τὰ ἀριστερά, διὰ τῶν ὁποίων ἐπιτίθετο καὶ ἡμύνητο κατὰ τῶ ἐχθρῶν τοῦ ἔργου. Καλεῖ δ' ὅπλα δεξιὰ καὶ ἀριστερά τὰ ὑπὸ τοῦ στρατιώτου τῆς ἐποχῆς ἐκείνης κατεχόμενα ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ χεὶρὶ τὰ ἐπιθετικὰ, ἕξιρος, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ τὰ ἀμυντικὰ ὅπλα. Ὑποδεικνύων δὲ καὶ τὰς διαφόρους ἀντιθέσεις καὶ περιστάσεις ἐν αἷς διετέλει, τὸν μέγαν αὐτοῦ διεξάγων ἀγῶνα, λέγει ὅτι διετέλει ὅτε μὲν δοξαζόμενος ὅτε δὲ ἀτιμαζόμενος, ὅτε μὲν δυσφημούμενος ὅτε δ' εὐφημούμενος, ὅτε μὲν ἐθεωρεῖτο ὡς τιμάνος ὅτε δ' ὡς γνωστός, ὡς ἀποθνήσκων ἀλλὰ ζῶν, ὡς τιμαρούμενος ἀλλὰ μὴ θανατούμενος, ὡς λυπούμενος ἀλλὰ πάντοτε χαίρων, ὡς πτωχὸς ἀλλὰ πλουτίζων πολλούς, ὡς μὴδὲν ἔχων ἀλλὰ τὰ πάντα κατέχων.

Οὕτως ἡδυνήθη ὁ μέγας Ἀπόστολος νὰ διεξαγάγῃ τὸν Ἀποστολικὸν ἀγῶνα καὶ νὰ διαδώσῃ τὸ Εὐαγγέλιον καθ' ὅλον τὸν Ἑλληνικὸν καὶ τὸν Ῥωμαϊκὸν κόσμον. Ταῦτα δ' ἀνέγραψεν ἀναγκαζόμενος ν' ἀπολογητὰ κατὰ τῶν ἐν Κορίνθῳ διαβλλόντων αὐτὸν καὶ τὸ ἔργον του. Διότι δὲν ἔπρεπε μόνον νὰ ὑποστῇ τ' ἀνεκδιήγητα ἐκείνα δεινοπαθήματα κατὰ τὰς περιοδείας αὐτοῦ πρὸς διάδοσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ διεξαγάγῃ ἄλλον πάλιν ἀγῶνα κατὰ τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ ψευδοδιδασκάλων, οἱ ὅποιοι προσεπάθησαν νὰ καταστρέψωσι τὸ ἱερὸν ἔργον του. Ὁ Ἀπόστολος ὑπῆρξε μέχρι τέλους θειαιμθεύτης, διότι οὐδεμίᾳ διαβολῇ καὶ συκοφαντίᾳ ἡδυνήθη ν' ἀνακόψῃ τὸ ἔργον του.

Ἐν Κορίνθῳ μετὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ ἐπιστολὴν ἐκαθαρίσθη τὸ ἔδαφος ἀπὸ τῶν ψευδοδιδασκάλων, ἠδυνήθη δὲ βραδύτερον ὁ Ἀπόστολος μετὰ χαρᾶς νὰ ἐπισκερθεῖ καὶ πάλιν τὴν πρώτῃν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ τοὺς πρώτους κέντρων τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀπὸ τοῦ ὁποίου, μικρὸν κατὰ μικρόν, ἡ νέα θρησκεία ἐπεξετάθη καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα.

Ο ΔΙΚΕΦΑΛΟΣ ΑΕΤΟΣ

..... Στὸν κόρφο κρεμασμένο
 "Οποῖός μου φάξῃ τὸ κορμὶ, θαύρῃ τὸ φύλαγτό μου.
 Μοῦ τῶχει ρίξει στὸ λαμπρὸ γὶ μάνα μου τὴν νύχτα
 Στὸ μοναστήρι τ' "Αἱ Γιαννιοῦ... Θέλω τὸ δαχτυλίδι,
 Θέλω νὰ μείνῃ μαρτυριὰ 'στὸ χέρι τὸ δεξιὸ μου.
 Νὰ μὲ γνωρίσῃ τ' Ὁμέρπασας! Εἰσεῖθ θαύρη γραμμένη
 Τὴν πίστι μου σ' ἕνα Σταυρὸ, τῶναιο, τὴν ἐλπίδα
 Σ' ἕνα δικέφαλο πουλὶ... Τούπε τ' ὁσὸς θὰ γείνη.

ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΟΤΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΔΟΣ

Ὅτε πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἀνηγγέλη ὁ θάνατος τοῦ αὐτοκράτορος τῆς εὐτυχοῦς Ἰαπωνίας, αἱ ἐφημερίδες κατὰ τὴν συνήθειάν των ἔγραψαν πολλὰ καὶ διάφορα πρὸς τιμὴν τοῦ ἀποθανόντος, μεταξύ δὲ ἄλλων καὶ τὸ ὅτι ἦτο πολὺ συντηρητικὸς, ὅτι ἐνέμενε πάντοτε πιστὸς εἰς τὴν λατρεῖαν τῶν προγόνων τοῦ ἔθνους του (ὅπως δὲ γενικῶς παρὰ πᾶσιν ἐκεῖ κρατεῖ ὡς θρησκεία ἡ προγονολατρεία), ὅτι μάλιστα καὶ στίχους ἔγραψεν εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἰαπωνικὴν γλῶσσαν, τὴν ὁποίαν σήμερον μόνον ὀλίγοι σοφοὶ καταλαμβάνουν κλπ. Ἄλλ' ἐνῷ ἀνεγίνωσκα ταῦτα, ἐνθυμούμενη τὰ παρ' ἡμῖν ἀπὸ τινων ἐκείνων ὄντα, καὶ ὁμολογῶ ὅτι δὲν ἠδυνάμην νὰ συμδιδάσκω αὐτὰ πρὸς τὰ ὅσα ἀνεγίνωσκα καὶ ἐγίνωσκα περὶ τῶν Ἰαπώνων. Πῶς συμβαίνει, ἔλεγον κατ' ἑμαυτόν, ἐκεῖ μὲν καὶ ὁ αὐτοκράτωρ καὶ τὸ ἔθνος ὅλον νὰ ἐμμένουν τόσον πολὺ εἰς τὸν θαυμασμόν καὶ τὴν λατρείαν τοῦ παρελθόντος καὶ τῶν προγόνων, πῶς μάλιστα ὁ βασιλεὺς νὰ γράφῃ στίχους εἰς ἀρχαίαν καὶ ἀκατάληπτον εἰς τοὺς πολλοὺς γλῶσσαν, καὶ ἐπειτα ἀπὸ αὐτὰ νὰ κάμνουν τόσας προσόδους εἰς τὰς τέχνας, εἰς τὰς ἐπιστήμας, εἰς τὴν διοίκησιν, εἰς τὸν πόλεμον καὶ γενικῶς εἰς ὅλα; Πῶς συμβαίνει τοῦτο; Πρὸς ἡμᾶς λέγουν καὶ ἐπαναλαμβάνουν καθ' ἐκάστην τῶσιν καὶ τῶσιν σοφοὶ σύμβουλοι, προοδευτικοί, ἀναμορφωταί, ὡς καλοῦνται μόνον των, καὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν τῇ Γαλίᾳ καὶ ἐν τῇ Γερμανίᾳ, ὅτι τότε μόνον θὰ σωθῶμεν, ὅταν ἀπορρίψωμεν μακρὰν ὡς ἄχρηστον ῥήκος πᾶν ὅ,τι μᾶς συνδέει μὲ τοὺς προγόνους μας καὶ ἀποχωρισθῶμεν καὶ ἀπομακρυνθῶμεν ὅπως διύλου, παντελῶς ἀπ' αὐτῶν ὅτι δὲν πρέπει νὰ λεγόμεθα Ἕλληνες ἀλλὰ Ῥωμαῖοί· ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ φίλοι καὶ σύμβουλοί μας δὲν θέλουν νὰ ὀνομάζονται Φιλέλληνες ἀλλὰ Ῥωμῳφίλοι· ὅτι καὶ ἡ ἱστορία μας δὲν πρέπει νὰ περιέχῃ τίποτε περὶ τῶν προγόνων μας ἐκεῖνων, ἀλλὰ νὰ ἀρχίζῃ ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων (καὶ πράγματι συνεγράφη καὶ ἐξεδόθη τοιαύτη ἱστορία τῆς Ῥωμαιοσύνης, ἡ ὁποία ἀρχίζει ἀπὸ τῆς καταστροφῆς τῶν Ἀθηνῶν ὑπὸ τοῦ Ῥωμαίου Σύλλα!)· ὅτι ἡ γλῶσσα τὴν ὁποίαν γράφομεν εἶναι πάρα πολὺ Ἑλληνικὴ καὶ δι' αὐτὸ δὲν ἠμποροῦμεν νὰ προκόψωμεν εἰς τίποτε, ὅτι δὲ εὐθὺς ὡς τὴν ἀφήσωμεν καὶ γράψωμεν αὐτὴν τὴν ὁποίαν μᾶς κατασκευάζουν ἐν Παρισίοις, θὰ ἔχωμεν καὶ στρατὸν καὶ στόλον καὶ μηχανικοὺς καὶ διοικήσιν καὶ ἐμπόριον καὶ τέχνας καὶ ἐπιστήμας καὶ φιλολογικὰ ἔργα δόκιμα καὶ ἐκπαιδεύουσιν τελείαν κλπ. κλπ. Πάντα, διατείνονται, ὅσα μέχρι τοῦδε ἐγίναν εἰς τὰ σχολεῖα, δὲν ἀξίζουν τίποτε, οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ κολλυβογράφματα, μόνον δὲ τῶρα ὅπου μερικοὶ κύριοι ἀνέλαβον νὰ ἰδρυσθῶν σχολεῖα τῆς ἰδικῆς των ἐφευρέσεως, νὰ συντάξουν βιβλία κατὰ ἴδιον σύστημα, νὰ ἐτοιμάσων πρόγραμμα διδασκαλίας, τῶρα θὰ ἀνατεῖλουν ἡμέραι ἀληθοῦς παιδείας εἰς τὴν Ἑλλάδα. Αὐτὰ λέγουν καὶ ἐπαναλαμβάνουν καὶ δι' αὐτῶν ἐξευτελίζουν τὴν τεραστίαν ἐργασίαν ἥτις ἐγένετο ἐν τοῖς δημοτικοῖς ἡμῶν σχολείοις ἀπὸ 35 ἐτῶν διὰ κόπων τοσούτων ἀνδρῶν καὶ διὰ δαπάνης πολλῶν ἑκατομμυρίων πανταχοῦ

τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Διότι πάντες γνωρίζομεν ὅτι ἀπὸ τοῦ 1878 διὰ τῆς πρωτοβουλίας τοῦ αἰδίδμου Δ. Πετρίδου ιδρύθη ἐν Ἀθήναις τὸ Διδασκαλεῖον τῶν ἀρρένων, βραδύτερον δὲ τὸ ἐν Κερκύρᾳ, Τριπόλει καὶ Λαρίσῃ (πρότερον δὲ εἰσιτούργουν ἀλλὰ ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ Σέρραις), κατόπιν δὲ ἐν Κρήτῃ, Κωνίπολει, Σάμῃ καὶ ἀλλαχοῦ. Ἐν πᾶσι ταύτοις ἐδίδαξαν ἄνδρες σπουδάζαντες μὲν ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ τὴν παιδαγωγικὴν ἐπιστήμην, ἀναδειχθέντες δέ, οἱ πολλοὶ τούτων, καὶ ὡς συγγραφεῖς καὶ ἐπιστήμονες λόγου ἄξιοι. Ἀρκεῖ νὰ μνημνεύσῃ τις τὰ ὀνόματα τοῦ Χρίστου Παπαδοπούλου, Χαρισίου Παπαμάρκου, Δ. Βρατσάνου, Δ. Ζαγγογιάννη, Γ. Παπασωτηρίου, Μ. Σακελλαροπούλου, Θ. Μιχαλοπούλου, Π. Οἰκονόμου, Ἀρ. Κουρτίδου, Α. Λάμπη Ν. Ἐξαρχοπούλου, Φ. Ζημάνη, Θ. Βορέα, Χρ. Οἰκονόμου, Εὔθ. Μπουντώνα, Ζ. Γεωργαντά, Δ. Γεωργακάκη. Ν. Καπετανάκη, Παππα-ζαχαρίου καὶ εἴ τινας ἄλλους, ἵνα μάθῃ ἕκαστος ὅτι οὐκ ὀλίγοι οὐδ' ἁδόκιμοι εἰργαστήσαν καὶ ἐργάζονται ἀκόμη ὑπὲρ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως παρ' ἡμῖν πάντες οὗτοι ἐσπουδάσαν, ὥς εἵπομεν, ἐν Γερμανίᾳ, οἱ πλείστοι δὲ τούτων ἔχουν ἀποδείξῃ καὶ ἄλλως τὴν ἐπιστημονικὴν αὐτῶν ἀξίαν. Τώρα πῶς συμβαίνει ὥστε οὗτοι μὲν ἂν καὶ ἀπὸ 35 ἐτῶν ἐργάζωνται, ἂν καὶ ἐνεκα αὐτῶν ἔχη τὸ Κράτος καὶ οἱ δήμοι ἐξοδεύσει δὲν ἤξεύρω πόσα ἑκατομμύρια ὑπὲρ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, νὰ μὴν ἔχουν κατορθώσει τί-ποτε, καὶ δι' αὐτὸ εἰς τὰ δημοτικά μας σχολεῖα οἱ ἑλληνό-παιδες διδάσκονται καὶ μαθηθάνουν ἀπλῶς κολληβογαῖματα, οἱ νέοι δὲ ἀναμορφωταὶ οὗτοι, τῶν ὁποίων οὔτε τὰς σπουδὰς οὔτε τὴν ἐπιστημονικὴν ἀξίαν, ἀκόμη οὐδὲ τὰ ὀνόματα ἠξεύρει τις, δύνανται νὰ κατορθώσουν νὰ εἰσαγάγουν, ὡς διὰ μυρίων σαλπίγγων ὑπόσχονται ἡμῖν, ἀληθεῖς ἐκπαιδεύσεις διὰ τῶν σχολείων ἡμῶν καὶ νὰ παύσουν τὰ κολληβογαῖματα; εἰς τὰ σχολεῖα ἡμῶν καὶ νὰ παύσουν τὰ κολληβογαῖματα;

[illegible]

τῶν ταλαιπωρουμένων τούτων Ἑλληνικῶν Κοινοτήτων θὰ βοηθῶσιν ὅτι ταῦτα εἶναι ἀκρισίαι καὶ συκοφαντίαι καὶ ψεύδη, καὶ θὰ ἔχουν θεαίως δίκαιον ἐν τῷ χαρακτηρισμῷ τούτῳ. Ἀλλὰ διατί τότε νὰ γράφωνται καὶ νὰ ἀνακηρύσσωνται πανταχοῦ ὡς ἀναντίλεκτοι ἀλήθειαι; Δὲν ἠμπορεῖτε, Χριστιανοί μου, νὰ προσφέρετε εἴ τι ἔχετε, εἰς τὴν φιλολογίαν καὶ τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ ἔθνους, χωρὶς νὰ καταρρίπτετε καὶ ἐξευτελίζετε καὶ ἀδικεῖτε οὕτω τὸ παρελθὸν ἡμῶν; Ἡ μὴ οὖν ἐν τοῖς ἀτόποις τούτοις ἐλέγχῳις κεῖται πᾶσα ἡ δύναμίς σας;

ΠΡΟ ΕΝΕΝΗΚΟΝΤΑ ΕΤΩΝ

ΔΕΡΒΕΝΑΚΙΑ(ς)

(26 'Ιουλίου 1822).

Λαοὶ καὶ ἡγεμόνες.

Ἡ διάνοια, τὸ φρόνημα, ἡ καρτερία ἐνὸς ἀνδρὸς ἀντὶ ὅλλου λαοῦ πολλὰκις εἶναι καὶ σφύζουσιν αὐτόν, ὅπως ἡ λειποψυχία, ἡ ἀπαιδευσία, ἡ προδοσία ἐνὸς ἀνδρὸς ὅλον λαόν καὶ οὐχὶ ἀπὸ μόνον νὰ παραδώσωσι δύνανται εἰς τὸν ἀφανισμόν. Καὶ τοῦτο μὲν γίνεται, ὅταν ὁ λαὸς οὗτος ἐκ μαυρίας, διασφαρεῖς ἐκ κακῶν παιδευμάτων καὶ λησμονήσας τίς εἶναι, ἀμβλυώττων πρὸς τὴν ἀκτινοβόλον μαρμαρυγὴν τοῦ ἡλιακοῦ φωτός τῶν προγονικῶν παραγγελμάτων, ζητεῖ νὰ φωτισθῇ εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ διὰ τοῦ φωτός πυγολαμπίδος, τοῦ καταράτου ἀνδρὸς, ὃν ἡ θεία ὀργὴ καὶ τοῦ ἰδίου λαοῦ ἡ νωθρότης ἔταξεν εἰς ἡγεμονίαν αὐτοῦ. Ὁ ἀνὴρ δὲ οὐπέροχος τὸν νοῦν καὶ τὰ συναισθηματα δύνανται νὰ γείνη ὁ σωτὴρ τοῦ λαοῦ του, ὅταν ὁ λαὸς οὗτος δὲν ἐγένετο οὐταδιανός, ὥς ἐκ μεγάλου γένους ἀτυχήσας ἀνὴρ σφίξει τοῦ οἴκου αὐτοῦ τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ τὴν ὑπερφηανείαν. Ὁ τοιοῦτος ἀνὴρ, εἰς ὅσα νῦν διηγουμέθα, εἶναι ὁ Κολοκοτρώνης, ὁ διανοίας ὑπερόχου ἐκ θείας χάριτος, ὁ φρονήματος πολεμικοῦ ἐκ κληρονομίας δέκα γενεῶν φιλοπολέμων τῆς οἰκίας αὐτοῦ προγόνων, ὁ καρτερίας ἀδαμάστου κραταιωθείσης ἐκ τῶν κινδύνων, οὓς ἐπὶ πεντηκονταετίαν ὑπέστη ἀπαύστως ἀφ' ἧς ἡμέρας αἰεὶ ἕνα δένδρον ἀποκάτω» εἰς τὸ Ραμοβοῦνι τῆς Μεσσηνίας ἔγενετο ἔχων πρώτῃ ἐντύπωσιν τὸν ἐλευθέρων ὀρίζοντα καὶ τὴν κλαγγὴν τῶν ἀρμάτων τοῦ ἡρώϊκοῦ πατρός του. Ἀλλ' ὁ λαός, οὕτινος ἡγεῖτο, ἔσφζεν ἐν τῇ ψυχῇ καὶ οὗτος τὴν ἐθνικὴν ὑπερφηανείαν, πρῶτον νὰ πρᾶξῃ ὑπὲρ ἐλευθερίας ἔργα ἀντάξια τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων κατὰ τῶν Τούρκων, οὓς ἐν ἐθνικῇ πεποιθῆσει ἐκάλει Περσιάνους.

Λόγοι εὐψυχίας

Ἀνεπαύθησαν λοιπόν, ὡς εἵπομεν, οἱ ἐν Ἁγίῳ Γεωργίῳ Ἕλληνες πιστεύοντες εἰς τὴν νίκην τῆς ἐπιούσης, καὶ εἰς τὸν μέλλοντα νὰ τοὺς ὁδηγήσῃ πρὸς αὐτήν. Ὅτε δ' ἀνέτει-
λεν ἡ περιλαμπὴς αἰγὴ τῆς 26 Ἰουλίου πάντες πάνοπλοι
συνέδραμον περὶ τὴν οἰκίαν, ἔθθα διενυκτέρευον ὁ Κολο-
κοτρώνης. Πρὸς αὐτοὺς δὲ ἀναβὰς καὶ πάλιν διὰ τῆς ἐπὶ τῆς
στεγῆς ὁπῆς ὠμίλησεν ἀπὸ τῆς ὁροφῆς ἐκεῖνος ὁ γινώσκων
εὐψυχίαν νὰ ἐμβάλλῃ καὶ εἰς τοὺς μάλιστα δειλιώντας πρὸ
τοῦ κινδύνου, φαῖδρος αὐτός, τοῦ Θεοῦ τῶν Ἑλλήνων καὶ
τῆς Πατρίδος προφαίνων τὰς ἀγίας μορφάς.

α Ἕλληνες, εἶπε, σήμερα ἐγεννήθημεν καὶ σήμερα θ' ἀπο-
θάνομεν διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς Πατρίδος μας καὶ διὰ τὴν
ιδιὴν μας». Ἀφ' οὗ δὲ παρήγγειλε νὰ λάβωσι τὸ σιτηρέ-
σιον αὐτῶν καὶ τὰ φυσιγγία καὶ νὰ ἔλθωσιν ὕστερον παρ'
αὐτῶ πάντες οἱ δυνατοὶ ἄνευ περιττοῦ φόρτου ἐνδυμάτων
(στο γελέκι) τὰ δὲ περιττὰ πράγματα καὶ τὰ ζῆα νὰ τὰ ὀδη-

γῆσωσιν οἱ ἀδύνατοι εἰς τὸ Ἀγριλόβουνον, ὅπου θὰ σταλῶσι καὶ τὰ ἰδικά του, ἔδωκε τοῦτο ὡς παράγγελμα στρατηγικὸν διὰ τὴν διοίκησιν τῆς μάχης. Ἐπὶ αὐτῇ θὰ ἴμαι καὶ ἐκεῖ θὰ με εὐρήτε εἰς ὁποιοδήποτε ἀποτυχίαν, ὃ μὴ γένοτο. Ἄν ὁ ἐχθρὸς μᾶς νικήσῃ, ἐκεῖ θὰ μαζωχθοῦμεν». Ἰνα δὲ καὶ ἵχνος ἀποθαρρύνσεως μὴ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ψυχὴν τῶν στρατιωτῶν αὐτοῦ, προσέθηκεν «τοῦτο σᾶς τὸ λέγω ἔτσι, διὰ νὰ γνωρίζετε τὸν τόπον», μετὰ ταῦτα δὲ εἶπε καὶ τὰ γενναῖον φρόνημα ἐμβάλλοντα σοφὰ ταῦτα· ἀλλὰ σᾶς λέγω καὶ τοῦτο· ἀπόψε ἦλθεν (ἐν ὀνείρῳ) ἡ τύχη τῆς πατρίδος μας καὶ μοῦ εἶπεν ὅτι θὰ ἡμεθα νικηταὶ τόσον πολὺ, ὅπου ἄλλην νίκην ἀπὸ τὴν σημερινὴν δὲν ἐκάμαμεν, ἀλλ' οὔτε θέλομεν κάμῃ. Ἐχὼ τύσῃν βεβαιότητα περὶ αὐτῆς, ὥστε νὰ σᾶς εἶπω νὰ μὴ πάρετε τάρματά σας, διότι θὰ πάρωμεν τῶν Τούρκων. Αὖριον αὐτὴν τὴν στιγμὴν θὰ σᾶς ἰδῶ ὅλους με τάρματα τῶν Τούρκων, με τᾶλογά τους, λαμπροφορεμένους με τὰ ρούχα τους. Νὰ μὴ σᾶς μέλη τίποτε· ὁ Θεὸς εἶναι με ἡμᾶς. «Φωτάκου Ἀπομνημον. τόμ. 1, σελ. 356—357.

Παράταξις τῶν Ἑλλήνων.

Χίλιοι πεντακόσιοι ἐξώρμησαν μετ' ὀλίγον ἀμὲ τραγούδια καὶ με χαράς· τοὺς ἔκαμεν ὁ Κολοκοτρώνης νὰ προβαίνωσι με φρυαγμόν ὡς πολεμιστῆριοι ἵπποι. Ἐντεῦθεν διὰ τῆς εἰσόδου εἰς τὸν Κάμπον τῆς Κουρτέσας κλίναντες δεξιὰ ἀνῆλθον τὴν κλιτὺν τὴν βορειανατολικὴν τοῦ Ἀγριλοβούνου, τῆς πρὸς δυσμὰς πλευρᾶς τῶν Δερβενακίων, με τὴν πίστιν τὴν ἀσφαλῆ ὅτι τὴν ἡμέραν ἐκείνην οἱ Τούρκοι θὰ ἐπανήρχοντο ἐκ τῆς Ἀργολικῆς εἰς τὴν Κορινθίαν. Ταύτην τὴν πεποίθησιν ἔχων ἔπεμψε τὸν ὑπασπιστὴν αὐτοῦ Φωτᾶκον, τὸν ἀφελῆ ἱστορικὸν τῶν κατὰ τὸν Κολοκοτρώνην, νὰ ἔλθῃ ἔφιππος πρὸς τὴν ἐξοδὸν τῶν Δερβενακίων ὑπὲρ τὰ Δαφνάκια καὶ, ἀφ' οὗ ἤθελε κατοπτεῦσθαι ὅλην τὴν πεδιάδα τοῦ Ἀργους, ν' ἀναβῇ εἰς τὴν πλησιεστέραν πρὸς τὴν θέσιν, ὅπου ἔμενεν ὁ ἀρχηγός, καὶ ὑψηλοτέραν κορυφὴν, καί, ἂν μὲν οἱ Τούρκοι ἐβάδιζον πρὸς μίαν ὁδόν, τὴν τῶν Δερβενακίων, νὰ ῥίψῃ πιστολιὰν καὶ νὰ καταβῇ ἀπὸ τὸν ἵππον, ἂν δὲ προέβαιον καὶ πρὸς ἄλλην ὁδόν, (τὴν πρὸς τὰς Λίμνας καὶ τὸ Ἀγινόρι), ν' ἀναβῇ ἐπὶ τοῦ ἵππου νὰ ῥίψῃ δευτέραν πιστολιὰν καὶ ν' ἀφιππεύσῃ πάλιν, ὡσαύτως δὲ καὶ ἂν τρίτην ἐβάδιζον ὁδόν. Ὁ Φωτᾶκος ἐλθὼν καὶ παρατηρήσας ἀνήγγειλεν ὅτι εἰς ἓν μόνον σῶμα πρὸς τὰ Δερβενάκια ἐβάδιζεν ὁ ἐχθρὸς, ἐκλήθη δὲ διὰ σημείου παρ' ἐχυτῶ ὑπὸ τοῦ Κολοκοτρώνη, ὅστις οὕτως ἔταξε τὰ κατὰ τοὺς Ἕλληνας.

Κατὰ τὴν ἐξοδὸν ἐκ τῆς κλεισσορείας πρὸς τὸ πεδίον τοῦ Ἀργους ἀριστερὰ, ὅπου τὸ ῥεῦμα ἀποκρημνότερον, ἔστειλε καὶ κατέλαβε τὸ ὑπὸ τινος βράχον χωρίδιον Ζαχαριᾶ τὸν πατῆρ Δημήτηρ τὸν Χρυσοβιτσιώτην ἄγοντά ἑκατὸν πενήκοντα ἀνδρείους συγχωρίτας αὐτοῦ. Τῇ αὐτῇ δὲ ἡμέρᾳ (14 Ἰουλίου) διὰ σώματος ἀνδρῶν ἐν ἀρχῇ τετρακοσίων, διπλασιασθέντων δὲ βραδύτερον, κατέλαβε τὴν πρὸς δυσμὰς πλευρὰν τοῦ στενοῦ, δεξιὰ τῷ κατερχομένῳ ἀπὸ τοῦ Κάμπου τῆς Κουρτέσας πρὸς τὰ Φίχτια τῆς Ἀργολικῆς, τὸ Ἀγριλόβουνον, ὅπου ὀχυρώματα εἰς τὰς ἐπικαίρους θέσεις κατὰ πάσαν τὴν ἑκτα-

σιν ἡγεῖραν μέχρι τοῦ Παληόχανου (χάνι τοῦ Ἀνέστη) κατὰ τὴν ἐξοδὸν πρὸς τὴν Κορινθίαν, κεκρυμένα μέσα εἰς τοὺς πυκνοὺς θάμνους. Τῶν ἀνδρῶν τούτων ἔταξεν ἡγεμόνα τὸν συνετὸν πολεμιστὴν Ἀντώνιον Κολοκοτρώνην (Ἀντωνᾶκον), ὅστις τὴν ὥραν τῆς μάχης θὰ διακριθῇ ἐπὶ ἀνδρείᾳ καὶ ἐμπειρίᾳ πολεμικῇ.

Καὶ εἰς ἐνίσχυσιν μὲν τοῦ Ἀγριλοβούνου ἔρχεται ἄγων τοὺς χιλίους πεντακοσίους αὐτὸς ὁ Κολοκοτρώνης, ἔγραψε δὲ καὶ πρὸς τὸν ἐν Σχινοχωρίῳ Πλαπούταν νὰ ἔλθῃ βοηθήσων, ἀλλ' ὁ τὴν ἐπιστολὴν κομίζων δειλὸς δὲν ἐτέλεσε τὴν ἐντολὴν φυγὼν πρὸς τὰ ὄρη, ὅπως καὶ ὁ κομιστὴς ἐπιστολῆς εἰς Στιμάγκαν πρὸς τὸν παπᾶ Νίκαν, ὅστις, κατερχόμενος πρὸς τὸ στόμα τῶν Δερβενακίων καὶ τοῦ Ἀγίου Σώστου τὰ πρὸς βορρᾶν, ἤθελε φράξῃ διὰ τοὺς Τούρκους τὴν ἐξοδὸν με τοὺς χιλίους ὑπ' αὐτὸν Κορινθίους. Διὰ τὴν ἀντικρὺ δὲ τοῦ Ἀγριλοβούνου πλευρὰν τῶν Δερβενακίων ἀπὸ τὴν Παναγόρραχιν τὴν πρὸς τὸν κάμπον τῆς Κουρτέσας μέχρι τοῦ Ἀνεμομύλου καὶ τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου, ὥρισε τὸν Ὑψηλάντην πορευόμενον τὴν ἡμέραν ἐκείνην πρὸς τὰ Μεγάλα Δερβένια μετὰ τοῦ Κεφάλαι καὶ τοῦ Εὐμορφοπούλου, τὸν Νικηταρὰν τότε ἐπανελθόντα ἐκ Ρούμελης καὶ τὸν Παπαφλέσαν, πάντας τότε διατρίβοντας εἰς τὸ Ἀγινόρι καὶ τὸ Στεφάνι. Καί ἦλθεν μὲν ἐν καιρῷ ὁ γραμματοφόρος πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἔσπευδον πρὸς τὴν μάχην, ἀλλὰ ποιμὴν τις, ἰδὼν ἀπὸ τῆς ὑπερκειμένης τῆς μονῆς τοῦ Στεφανίου κορυφῆς τοὺς Πασάδες ἐπανερχομένους πρὸς τὴν παρὰ τὸ Ναύπλιον Γλυκειὰν καὶ νομίσας ὅτι ἄπασα ἡ Τουρκικὴ στρατιὰ ὑπεχώρει, ἀνήγγειλε τοῦτο, συναντήσας τὸν Νικηταρὰν, ὥστε ἐκεῖνος ἐπανήρχετο πρὸς τὸ Ἀγινόρι, ἀλλὰ μετὰ πάροδον ὥρας ποιμὴν ἄλλος, ἰδὼν ἀπὸ τὴν ῥάχιν τὴν ὑπὲρ τὸ Μικρὸν Κοτρῶνι τοὺς Τούρκους κατὰ χιλιάδας ὑπερβαίνοντας κατὰ τὰ Ρουπάκια πρὸς τὸν ἄγιον Σώστην καὶ κατερχομένους πρὸς τὴν Κουρτέσαν, ἔδραμε πρὸς τὸν Νικηταρὰν καὶ τοὺς λοιποὺς, οὗτοι δ' ἀφίκοντο ἐγκαίρως, ὥστε νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν φθορὰν τῶν ἐχθρῶν, ὅπως δὲ κρίνουσιν, ἡ βραδύτης ἐγένετο εἰς εὐτυχίαν.

ΤΟ ΛΕΥΚΩΜΑ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ

Τί ἔγραψαν οἱ ξένοι.

Ἄν ἡ μετριοφροσύνη διὰ τὰ αἰτομα εἶναι ἐπαινετή, διὰ τὰ ἔθνη δὲν εἶναι βέβαια ἀξιοσύντατος. Νομίζω δὲ ὅτι ἡ χαρακτηριστικὴ «αὐτοταπεινώσις» τῶν Ἑλλήνων τοὺς βλάπτει.

Ἐπὶ τέλους οἱ ξένοι καὶ ἂν δὲν πρόκειται νὰ ὀδηγηθοῦν, πάντως ὁμως ἐπηρεάζονται ἀπὸ τὰς περὶ ἐαυτῶν κρίσεις τῶν ἐγγχωρίων.

Λόριγκ Πίκριγκ.

ΒΡΑΧΕΙΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Κ. Ν. Ρο υ σ τ ο σ ο υ κ ι ο ν, Συμ. Β. Κ α λ ᾶ μ α ς. Ἐντὸς φύλλων στέλλονται ζητηθέντα ἀντίτυπα ἂν θέλωμεν, δωρούμενα ὑπὸ τῆς συγγραφῆς.—Γρ. Χ. Ὁ δ ῆ σ σ ὶ ν. Δυσχερὴς ἡ ἐξαργύρωσις ρωσ. γραμματοσήμων. Α. Σ. Μ α ρ α ζ ι ᾶ ν, Π. Χ. Π ᾶ τ ρ α ς. Ἡράντο ἀποστολαί.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΤΜΟΠΛΟΤΙΣ

Δρομολόγιον ἰσχυρὸν ἀπὸ 1 Ἀπριλ. 1911

ΔΕΥΤΕΡΑ Μεσημβρίαν (κατ' εὐθεΐαν) δι' Ἀλεξάνδρειαν.

ΔΕΥΤΕΡΑΝ 2 μ. μ. διὰ Γύθειον (προαιρετικῶς), Κελάμας, Κατάκωλον (προαιρετικῶς), Πάτρας, Κέρκυραν καὶ Τεργέστην.

ΔΕΥΤΕΡΑΝ, 6 μ. μ. διὰ Ξίφον, Χανιά, Ρέ-

θυμνον καὶ Ἡράκλειον.

ΠΕΜΠΤΗΝ, 4 μ. μ. διὰ Ξίον, Μυτιλήνην, Κωνσταντινούπολιν, Πύργον καὶ Βάρναν.

ΠΕΜΠΤΗΝ, 7 μ. μ. διὰ Χαλκίδα, Αἰδύον, καὶ Βόλον.

Ἀναχωρήσεις ἐκ Πατρῶν

ΤΕΤΑΡΤΗΝ 8 μ. μ. (κατ' εὐθεΐαν). διὰ Κέρκυραν καὶ Τεργέστην.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἡ ἐρμηνεία τῶν ψαλμῶν, αὐτοῦ ἀκαθίστου ὕμνου, καὶ αὐτοῖς βίοις τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων μετὰ 85 εἰκόνων τοῦ Ἐπισκόπου Γόρτυνος εὐρίσκονται ἐν τῷ βιβλιοπωλεῖ Χατζηλουκά, ὁδὸς Σταδίου.